

Fredrikstad Kommune

Saksnummer: 2009/207/09

Saksbehandler: Einar Stefanussen

Møtebok

Behandlet av Formannskapet	Møtedato 29.10.2009	Utvalgssaksnummer 207/09
-------------------------------	------------------------	-----------------------------

Internasjonalt arbeid i Fredrikstad Kommune

Rådmannens Innstilling

Rådmannen anbefaler Formannskapet å fatte følgende vedtak.

- 1) Strategi for internasjonalt arbeid vedtas
- 2) Vedlagte notat om internasjonalt arbeid fra 2007 tas til orientering
- 3) Vedlagte oversikt over ressurs- og kostnadsbruk per vennskapskontakt tas til orientering

Formannskapets behandling 29.10.2009:

Representanten Ulf Trenum (V) ønsket å utsette saken til neste formannskapsmøte 19.11.09

Votering:

Utsettelsesforslaget ble enstemmig utsatt

Formannskapets behandling 19.11.2009

På vegne av (H) fremmet representanten Ingrid I. Willoch slikt forslag:

Nytt pkt 1:

- Vennsbyarbeidet konsentreres om de nordiske byer Fredrikstad hittil har hatt slik forbindelse med.
- Vennsbyforbindelsene i Cuba og Kina legges på is inntil videre. Kommunen er aktiv som døråpner internasjonalt for Fredrikstads næringsliv når det er behov for det knyttet til konkrete prosjekter.
- Kommunens engasjement i vennsbyforbindelser i Guatemala fortsetter på dagens nivå
- Kommunen deltar aktivt i EØS- og interregprosjekter som kan komme Fredrikstad samfunnet til gode
- For virksomheter skal alle prosjekter avklares på forhånd med kommunalsjefen. Alle prosjekter, inklusive Nord-Sør hjelpeprosjekter, som forutsetter egenandeler medregnet egen arbeidsinnsats, med samlet verdi på over 50 000 kroner skal forankres i politiske vedtak.

Votering:

Forslag fremmet av Ingrid I Willoch til nytt pkt. 1 ble vedtatt med 7 stemmer (Frp 3, H 2, V 1, FS 1) mot 6 stemmer (Ap 4, SV 1, Pp 1)

Rådmannens innstilling pkt. 2 og pkt. 3 ble enstemmig vedtatt

Formannskapetets vedtak 19.11.2009:

- 1)
 - Vennskapsbyarbeidet konsentreres om de nordiske byer Fredrikstad hittil har hatt slik forbindelse med.
 - Vennskapsforbindelsene i Cuba og Kina legges på is inntil videre. Kommunen er aktiv som døråpner internasjonalt for Fredrikstads næringsliv når det er behov for det knyttet til konkrete prosjekter.
 - Kommunens engasjement i vennskapsforbindelser i Guatemala fortsetter på dagens nivå
 - Kommunen deltar aktivt i EØS- og interregprosjekter som kan komme Fredrikstad samfunnet til gode
 - For virksomheter skal alle prosjekter avklares på forhånd med kommunalsjefen. Alle prosjekter, inklusive Nord-Sør hjelpeprosjekter, som forutsetter egenandeler medregnet egen arbeidsinnsats, med samlet verdi på over 50 000 kroner skal forankres i politiske vedtak.
- 2) Vedlagte notat om internasjonalt arbeid fra 2007 tas til orientering
- 3) Vedlagte oversikt over ressurs- og kostnadsbruk per vennskapskontakt tas til orientering

Sammendrag

Bystyret vedtok i møte den 17. november 2005 at det skulle legges fram en rapport som viser felles visjoner, strategier og mål for det internasjonale arbeidet.

I et møte den 9. Mars 2006 nedsatte kultur- og næringsutvalget en arbeidsgruppe med ansvar for å utarbeide en rapport som ble ferdigstilt i april 2007.

Høsten 2008 ble det oppnevnt en arbeidsgruppe som på basis av rapporten skulle utarbeide en mer konkret strategi for det internasjonale arbeidet.

Den nye strategien for internasjonalt arbeid som foreligger er derfor et supplement til de overgripende strategiske målene som ble foreslått i rapporten fra april 2007.

Den nye strategien gir en oversikt over omfanget av internasjonalt arbeid så langt og beskriver fire mulige veier for å utvikle det internasjonale arbeidet videre.

Det foreslås å øke Europasamarbeidet gjennom prosjekter og aktiviteter med nye og eksisterende samarbeidspartnere. I tillegg foreslås det å fortsette engasjementet utenfor Europa. Nye prosjekter og aktiviteter vil bli finansiert ved hjelp av eksterne midler.

Eksisterende vennskaps- og samarbeidskommuner vil bli brukt som strategisk verktøy for å skaffe ny kunnskap og videreutvikle kommunale tjenester. Samarbeidet med nye kommuner vil bli tidsbegrenset og prosjektbasert.

For å øke det internasjonale engasjementet både blant kommunale virksomheter og i Fredrikstad samfunnet generelt, vil det bli lagt vekt på synliggjøring av internasjonalt arbeid og samt legge til rette for overføring av kunnskap og kompetanse.

Vedlegg

- 1) Kostnader ved internasjonalt arbeid.
- 2) Eksempler på internasjonale prosjekter og aktiviteter
- 3) Finansieringsordninger for internasjonalt arbeid
- 4) "Internasjonalt samarbeid og Fredrikstad Kommune". Notat presentert av arbeidsgruppe i 2007
- 5) "Strategi for internasjonalt arbeid". Utarbeidet av arbeidsgruppe oppnevnt av Kultur- og Næringsutvalget høsten 2008.
- 6) Oversikt over strategi for internasjonalt arbeid. Utarbeidet av arbeidsgruppe oppnevnt av Kultur- og Næringsutvalget høsten 2008.

Utrykte Vedlegg

- 1) Sak 123/05 ("Kommunens internasjonale arbeid") vedtatt i kommune styret 17.11.2005.
- 2) Sak 38/08 ("Kommunens internasjonale arbeid" vedtatt i kultur- og næringsutvalget 24. 09.2008.

Saksopplysninger

I periodemål 10 i fellesoppgavene for vedtatt handlingsplan 2009-2012 for Fredrikstad Kommune heter det at "Fredrikstad kommune skal være en kommune med et aktivt internasjonalt samarbeid". Det vedtatte målet for internasjonalt arbeid i perioden 2009-2012 sier at "det internasjonale engasjementet innenfor kommunens ulike fagfelt skal økes"

Forslaget til ny strategi for internasjonalt arbeid beskriver fire mulige veier for å skape et fortsatt aktivt internasjonalt samarbeid og øke det internasjonale engasjementet:

- 1) Regionsamarbeid
- 2) Vennskaps- og samarbeidsforbindelser i Norden,
- 3) Europasamarbeid
- 4) Andre internasjonale forbindelser i Mellom-Amerika, Afrika og Kina.

Så langt har Fredrikstad deltatt i mange ulike aktiviteter og prosjekter. I 2005 viste en undersøkelse at det pågikk 42 prosjekter og aktiviteter i 24 land. To eksempler som også representerer ytterpunktene er barnehager som brevveksler med fadderbarn og store langvarige interregprosjekt med opptil 50 prosjektdeltakere og en total budsjettamme på 50 millioner.

Internasjonale prosjekter og aktiviteter kan deles opp i fire kategorier:

1. Offisiell representasjon til/fra kommunen

2. Kulturelt samarbeid gjennom kontakt med vennskapsbyene og ved kontakt mellom organisasjoner, lag foreninger og kommunale virksomheter
3. Solidaritets- og utviklingsarbeid
4. Prosjektarbeid.

Prosjekter

Samarbeidsprosjekter utenfor Europa har et annet innhold og resultat enn prosjekter i Europa. Kommune-til-kommune samarbeid i Afrika og Mellom-Amerika, såkalte Nord-Sør prosjekter, fokuserer på å styrke nærdemokratiet i partnerkommunen gjennom blant annet å tilføre kunnskap og kompetanse. Et eksempel er det pågående prosjektet i Malawi hvor tre lokale skoler har fått hjelp til å utvikle nye undervisningsmetoder.

Denne type prosjekter er ofte drevet fram av et ønske om å hjelpe og vise solidaritet gjennom å dele opparbeidet kunnskap.

Samarbeid med Europeiske kommuner på samme utviklingsnivå som Fredrikstad gir mulighet for å utvikle kommunale tjenester. Omsorgsetaten har blant annet deltatt i et interregprosjekt sammen med Uddevalla kommune i Sverige som hadde som mål å utvikle nye metoder for behandling av aldersdemente. Utprøving av Lottemodellen ved sykehjem i Fredrikstad er et annet eksempel på hvordan vi kan bruke andre lands erfaringer til å utvikle våre tjenester.

Så langt har tradisjonelle vennsapsaktiviteter som utveksling av kor, korps og klasser samt kontakt mellom politisk ledelse utgjort hoveddelen av innholdet. Den nye strategien vil endre fokus til prosjektsamarbeid. Dermed vil det bli skapt mer innhold i eksisterende relasjoner.

EØS midlene finansierer kommune til kommune samarbeid med nye EU land. Denne type samarbeid skiller seg fra Interregprosjekter ved at målet er å bidra til sosial og økonomisk utjevning i de nye EU landene gjennom utveksling av erfaringer og kompetanse. Gjennom denne utvekslingen kan Fredrikstad bli tilført nyttig kunnskap. Et av de prioriterte områdene er kulturarv noe som eksempelvis Polen har jobbet mye med..

Aktiviteter

Mens prosjektbasert samarbeid skjer for det meste i kommunale virksomheter har mange organisasjoner, lag og foreninger i Fredrikstad, internasjonale aktiviteter og kontakter. Her kan nevnes vennsapsgrupper for San Martin og Patzun, Fredrikstad Mandsangerforening som har blant annet opptrådt i Aalborg og Atlas Bryteklubb som har kontakt med bryteklubber i Kotka, Finland. Dette illustrerer også mangfoldet i det internasjonale arbeidet i Fredrikstad utenfor kommuneorganisasjonen. For stimulere dette engasjementet vil det bli jobbet aktivt ut mot klubber, lag og foreninger for blant annet å informere om mulige finansieringsordninger.

Finansiering

Med unntak av offisiell representasjon, kan alle prosjekter og aktiviteter som er mulige innenfor strategiområdene helt eller delvis finansieres eksternt. Noen av midlene gir med andre ord mulighet for fullfinansiering, mens de fleste andre prosjektmidlene forutsetter en egenandel. Denne kan ofte oppfylles i form av arbeidstimer mens noen prosjekter krever en egenandel i form av penger. Vedlegg 3 gir en kort oversikt over mulige finansieringskilder.

Et av satsningspunktene i den foreslåtte strategien er å bedre utnyttelsen av eksterne finansieringskilder. Så langt har vi vært flinke til å bruke tilgjengelige finansieringsordninger for aktiviteter utenfor Europa. Her kan nevnes: Vennsaps NordSør, Fredskorpset og Norad.

Koordinering og planlegging

For å nå målet om økt internasjonalt engasjement bør kunnskapsnivået om ulike finansieringsordninger heves. Derfor vil det bli lagt vekt på å innhente og overføre kunnskap om prosjektmidler og til relevante kommunale virksomheter. EU programmer og EØS midler bør prioriteres siden mange av del-programmene er lite utnyttet så langt.

Mange virksomheter og enkeltpersoner har lang erfaring og høy kompetanse innen internasjonalt arbeid. For å overføre denne kompetansen vil det bli etablert en ressursgruppe for internasjonalt arbeid. Denne tverrfaglige gruppen vil være bredt sammensatt med representanter fra foreninger, lag og klubber samt hel og del-eide kommunale foretak.

Fokus vil også være på aktivt informasjonsarbeid. Synliggjøring av internasjonalt arbeid vil igjen føre til økt internasjonalt engasjement. Internasjonal koordinator vil jobbe tett mot politikere og ledelse og være en koordinator og ressursperson ovenfor kommuneadministrasjonen, organisasjoner, lag og foreninger.

Et sentralt punkt i strategien er utvikling av internasjonalt arbeid ved hjelp av nettverk og kontakter. Dette inkluderer våre samarbeids- og vennskapskommuner samt samarbeidsorganer som for eksempel Grensekomiteen, Samarbeidsalliansen Osloregionen, Kommunenes Sentralforbund og Østfold Fylkeskommune

Rutiner for politisk og administrativ forankring

For å etablere en fast politisk forankring vil en oversikt over internasjonalt arbeid bli årlig rullert. Denne vil bli basert på en spørreundersøkelse blant alle kommunale virksomheter. Resultatene fra denne oversikten vil bli lagt fram som en politisk sak for formannskapet. I tillegg vil internasjonalt koordinator holde løpende kontakt med kommunale virksomheter som har et stort internasjonalt engasjement. Dannelsen av en internasjonal ressursgruppe nevnt ovenfor vil også bidra til å forankre internasjonalt arbeid i kommuneadministrasjonen.

Økonomiske konsekvenser

De tiltakene i strategien som krever ekstraordinære bevilgninger vil bli lagt fram som separate saker.

Ansattes medbestemmelsesrett

Ikke relevant

Vurdering

Internasjonalt arbeid tilfører Fredrikstad aktivitet, penger, kunnskap og verdier. Denne tilførselen vil bidra til å nå de målene som er satt og løse utfordringene vi står ovenfor. Satt på spissen så er det ikke mulig å nå alle mål uten å samarbeide internasjonalt.

På side 19 i kommuneplanen for 2006-2017 heter det at "Et samfunn preget av åpenhet og toleranse i forhold til nye kulturer og etniske grupper, er en felles utfordring for oss alle" Kulturutvekslingsprosjekt med eksempelvis Mosambik gir nye kulturelle impulser i Fredrikstad og bidrar til å skape økt forståelse og toleranse. Dette viser hvordan

internasjonalt arbeid er et virkemiddel for å møte utfordringer og hvordan eksterne impulser kan være ett viktig bidrag til samfunnsutviklingen.

I tillegg bidrar internasjonalt arbeid til å styrke og videreutvikle kommunale tjenester. Videreutvikling av omsorgstjenester har allerede blitt nevnt som et eksempel. Et annet eksempel er deltakelse i internasjonalt utdanningssamarbeid og kulturutveksling som vil kunne bidra til at Fredrikstad kan tilby et godt og fremtidsrettet utdanningstilbud for barn og unge.

Rent konkrete problemstillinger kan også løses ved å samarbeide internasjonalt. Park, vei, vann og avløp ser på muligheten for å samarbeide med svenske og danske kommuner for å unngå fremtidige oversvømmelser.

Gitt den geografiske sammensetningen av internasjonalt arbeid fram til nå, blir en naturlig utvikling av det internasjonale arbeid å styrke Europa samarbeidet. Våre eksisterende samarbeidspartnere er et godt utgangspunkt for økt Europasamarbeid. Prosjekter sammen med våre vennskapskommuner vil også bidra til å nå målsettingen om å styrke samarbeidet utover tradisjonelle vennskapsbyaktiviteter. Økt Europasamarbeid vil endre sammensetningen av internasjonalt arbeid ved at innsatsen rettes mot mikroprosjekter og prosjekter som tar sikte på å bidra til å løse kommunes oppgaver. Europasamarbeid gir mulighet for prosjektarbeid sammen med samarbeidskommuner i de nye EU landene uten at dette skal nødvendigvis resultere i formelle vennsapsavtaler.

Geografi påvirker innholdet i internasjonale prosjekter som igjen påvirker resultatene. Valg av strategi blir dermed også et valg av type prosjekt og hva man ønsker å få ut internasjonalt arbeid. Enkelt sagt er det to hovedhensikter med internasjonalt arbeid: 1) Vi gjør det for å hjelpe andre med indirekte nytteeffekter som bonus. 2) Vi gjør det for å få en direkte nytteeffekt for Fredrikstad. Valg av strategi blir også dermed et verdivalg. Nedenfor er en oversikt over kostnader og nytteeffekter, både direkte og indirekte

Kostnader og nytte ved internasjonalt arbeid

Type prosjekt/aktivitet	Nytte	Kostnad
Kommune til kommune samarbeid i Afrika og Mellom Amerika (MIC)	<ul style="list-style-type: none">- Styrke samarbeid med vennskaps kommuner i Guatemala- Styrke Fredrikstads omdømme- Vise solidaritet- Bidra til positiv utvikling og styrke lokaldemokrati- nye impulser og perspektiver	Arbeidstimer: 50 000- 70 000 per år (10-15% av full stilling)
Kommune til kommune samarbeid med nye EU land (EØS Midler)	<ul style="list-style-type: none">- Tilførsel av kompetanse- Nye impulser og erfaringsutveksling- Kontakt med nye EU land	Ca. 25 arbeidstimer = 20.000,- Mulighet for å fakturere for brukte arbeidstimer.
Fredskorpsutveksling	<ul style="list-style-type: none">- Økt kompetanse blant lærere- Tilførsel av kompetanse blant gjestende lærere- Økt toleranse og kulturforståelse	Fullfinansiert Evt. kostnader til å skaffe vikarer.
Interreg	<ul style="list-style-type: none">- Utvikling av kommunale tjenester- Økt kompetanse	15% til 50% egenandel som er

	- Bygging av regionalt nettverk	arbeidstimer i små prosjekter og budsjettmidler i store prosjekter.
EU programmer	- Styrke kommunale tjenester - Finansielt tilskudd til eksisterende aktiviteter - Økt forståelse for EU prosesser som påvirker Fredrikstad - Nettverksbygging	Samme som interreg med unntak av noen delprogrammer som fullfinansierer aktiviteter.
Offisiell representasjon	- Erfaringsutveksling - Døråpner for fremtidige prosjekter - Nettverksbygging	Se vedlegg 2
Kultursamarbeid	- Rikere kulturliv i Fredrikstad - Skape positive holdninger - Økt kjennskap til fremmede kulturer - Økt toleranse	Arbeidstimer

Vedlegg 1: Kostnader ved internasjonalt arbeid

Generelle kostnader

- 1) 1 årsverk inkludert arbeidsgiveravgift og pensjon: 677 000
- 2) Budsjett for tilskudd til kurs, arrangementer og tiltak: 187 000.
- 3) Representasjonskostnader. Besøk fra Aalborg og Karlskoga i forbindelse med feiring av 17. Mai 2009, kostet eksempelvis 50 000,- inkludert bevertning og overnatting.

Estimat av kostnad per vennskapskommune:

For vennsksapsbyarrangementer dekker vertskommunen opphold mens gjestene dekker reise. Kostnad per vennskapskommune blir derfor summen av reiseutgifter ved besøk **til** vennskapskommuner og hotell og bevertningsutgifter ved besøk **fra** vennskapskommuner.

Kommune	Faste aktiviteter	Estimert kostnad pr år
Aalborg	Ungdomsleker i Aalborg hvert 4. År Transport av julegran til Aalborg Delegasjon til Aalborg for julemiddag og tenning av julegran. Delegasjoner og studiebesøk	40 000, -
Kotka	Lærer- og elevcamp. Møte med politisk og administrativ ledelse ca 1 gang hvert år.	20000,-
Karlskoga	Møte med politisk og administrativ ledelse ca 1 gang hvert år	15000,-
Nordurthing (Tidligere Husavik)	Møte med politisk og administrativ ledelse ca annet hvert år	10000,-/0,-
Landskrona	Møte hvert år	15000,-
Zhuzhou	Ingen aktivitet	0,-
Bayamo, Cuba	Ingen aktivitet	0,-
San Martin	Ingen kontakt kommune til kommune Aktiv vennsksapsgruppe	Tilskudd i 2009: 15000, -
Patzun	Ingen kontakt kommune til kommune Aktiv vennsksapsgruppe	Tilskudd i 2009: 15000,-

Vedlegg 2:

Eksempler på internasjonale prosjekter og aktiviteter

Land	Virksomhet/organisasjon	Type aktivitet/prosjekt
Albania	Cicignon skole	Samarbeid med skole i Shodra
Danmark, Østerrike	Kråkerøy ungdomsskole	Skolesamarbeid
Mosambik	Kulturskolen	Kulturutveksling (Monozi, Umoja)
Zimbabwe	Kulturskolen	Utveksling av kulturpedagoger
Malawi	Skoleetaten	MIC prosjekt (kommune til kommune prosjekt)
Malawi	Rød, Kjølberg, Trosvik skole	Kulturprosjekt, lærerutveksling
Guatemala	Vennsapsgrupper for San Martin og Patzun	Solidaritet, bistand og kulturutveksling
Sverige	Administrasjonsavd. og arealplanavdeling	Interregprosjekt "Møteplass medborgere (MSM)".
Sverige	Glemmen sykehjem, Omsorgsetaten	Interregprosjekt: "Grenseregional omsorgsfilosofi"
Sverige, Danmark	Østfold Kunstnersenter	Interregprosjekt: "Kreativ Interaksjon i arbeidslivet"
Kosovo	Kjølberg skole	Samarbeid med skole i Mitrovica
Kosovo	Borg Buss	Bistand til skole i Vuhsttri
Tyskland, Tyrkia, Storbritannia, Belgia, Spania	Årum skole	Skolesamarbeid

Vedlegg 3:

Oversikt over Økonomiske Støtteordninger

Hvem	Navn på program	Nettside
Foreningen Norden	Bidrag til elevutveksling	www.norden.no
EU - Livslang læring	Comenius	www.siu.no
EU – Ikke-formell læring	Aktiv ungdom	www.aktivungdom.eu
EU	Kulturprogrammet	www.kulturrad.no/eu
EU	Helseprogrammet	www.helsedirektoratet.no
EØS	Sosiale og økonomiske utjevningfond	www.eeagrants.org
Norad/KS	MIC – kompetanseoverføring mellom kommuner i Norge og Sør	www.ks.no
Vennskap NordSør	Kulturutveksling	www.vennskap.no
Nordisk Ministerråd	Nordplus	www.nordplusonline.org
Fredskorpset	Lærerutveksling	www.fredskorpset.no
